

ISSN 1643-0050

magazyn
LARYNGOLOGICZNY
OTORYNO-

P R O G R A M

IX KRAJOWE FORUM
RYNOLOGICZNE

WARSZAWA, 7-8 GRUDNIA 2012

RHINOPLASTY WORKSHOP

**ZESPÓŁ OBTURACYJNYCH
BEZDECHÓW PODCZAS SNU
SEMINARIUM**

RYNOLOGIA POLSKA
STOWARZYSZENIE

Szanowni Państwo,

Drodzy Przyjaciele Rynolodzy i nie tylko,

witam wszystkich Państwa niezmiernie serdecznie w Warszawie na kolejnym, już dziewiątym Krajowym Forum Rynologicznym. Nasze spotkania mają od lat charakter naukowo-szkoleniowy i co ważne, również towarzyski. Jak co roku dołożyliśmy wszelkich starań, aby program był urozmaicony i wszechstronny, jak również aby nie zabrakło czasu na zwykle między-ludzkie spotkania.

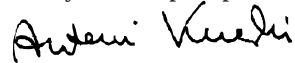
Rynologia jest nauką interdyscyplinarną i konsekwentnie na te grudniowe spotkania zapraszamy w charakterze wykładowców nie tylko laryngologów zainteresowanych w sposób szczególny rynologią, ale również kolegów – lekarzy innych specjalności. Dzięki czemu, mam nadzieję, możemy dokonać konfrontacji naszych poglądów rynologicznych z poglądami reprezentowanymi przez inne działy medycyny.

Tradycyjnie naszej konferencji towarzyszą warsztaty z chirurgii nosa, które poprowadzi światowej sławy ekspert w tej dziedzinie, prof. Peter. A. Adamson z Kanady. Będą one prowadzone w języku angielskim. Niewątpliwie nowością w naszym programie jest seminarium poświęcone zespołowi obturacyjnych bezdechów podczas snu. Dzięki pomocy kolegów z Kliniki Otolaryngologii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku mamy przyjemność gościć najlepszych z najlepszych ekspertów/wykładowców w tej dziedzinie ze Stanów Zjednoczonych: prof. Cuneyta M. Alpera, prof. Stacey Ishman oraz prof. Reginę P. Walker. Zgodnie z ich życzeniem jest to autorskie seminarium i dlatego proszę wybaczyć mi, że nie uczestniczą w nim krajowi wykładowcy. Wystąpienia zaproszonych wykładowców będą tłumaczone symultanicznie. Jeżeli seminarium spotka się z dużym zainteresowaniem ze strony Państwa, planujemy powtarzać je co roku.

Proszę również nie pominąć części towarzyskiej naszej konferencji, to znaczy wspólnej kolacji w piątek, która odbędzie się w restauracji hotelu Novotel, oraz kolejnego „wieczoru autorskiego”, który odbędzie się w sobotę wieczorem, tradycyjnie w „Fabryce Trzciny”.

Życzę wszystkim Państwu miłego i pożytecznego spędzenia czasu, w tym przedświątecznym okresie, w Warszawie.

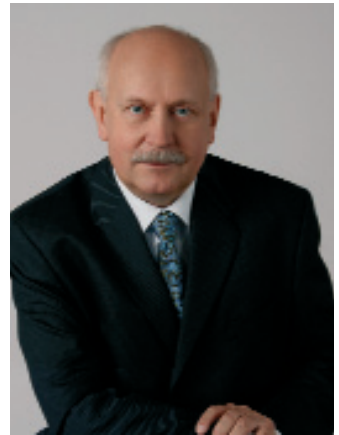
Załączam wyrazy szacunku

prof. Antoni Krzeski

Przewodniczący Komitetu Naukowego

Warszawa, grudzień 2012

IX KRAJOWE FORUM RYNOLOGICZNE

Warszawa, 7–8 grudnia 2012

Organizatorzy:

KLINIKA OTORYNOLARYNGOLOGII
ODDZIAŁU STOMATOLOGII
WARSZAWSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY
Kierownik – prof. dr med. Antoni Krzeski

RYNOLOGIA POLSKA S T O W A R Z Y S Z E N I E

Prezes – prof. dr med. Antoni Krzeski (Warszawa)

SEKCJA RYNOLOGII i CHIRURGII PLASTYCZNEJ TWARZY
POLSKIEGO TOWARZYSTWA OTORYNOLARYNGOLOGÓW
– CHIRURGÓW GŁOWY i SZYI

Przewodniczący – prof. dr med. Wojciech Golusiński (Poznań)

– 17 PUNKTÓW EDUKACYJNYCH –

IX KRAJOWE FORUM
RYNOLOGICZNE

Warszawa, 7–8 grudnia 2012

RYNOLOGIA POLSKA
S T O W A R Z Y S Z E N I E

Zarząd:

kadencja
2011–2014

– prof. dr hab. med. Antoni Krzeski – prezes

– dr med. Marcin Straburzyński

– dr med. Anna Tuszyńska

Siedziba Zarządu:

ul. Hoża 37, lok. 5
00-681 Warszawa

IX KRAJOWE FORUM RYNOLOGICZNE

Warszawa, 7–8 grudnia 2012

**SEKCJA RYNOLOGII i CHIRURGII PLASTYCZNEJ TWARZY
POLSKIEGO TOWARZYSTWA OTORYNOLARYNGOLOGÓW
– CHIRURGÓW GŁOWY i SZYI**

Zarząd:

kadencja
2012–2014

- **prof. dr med. Wojciech Golusiński** – przewodniczący
- **dr med. Eliza Brożek-Mądry** – sekretarz

Członkowie:

- **prof. dr hab. med. Dariusz Jurkiewicz**
- **prof. dr hab. med. Antoni Krzeski**
- **prof. dr hab. med. Maciej Misiołek**
- **prof. dr hab. med. Bożena Skotnicka**
- **prof. dr hab. med. Paweł Stręk**

Adres do korespondencji:

**Oddział Chirurgii Głowy i Szyi i Onkologii Laryngologicznej
Wielkopolskie Centrum Onkologii
im. Marii Skłodowskiej-Curie
ul. Garbary 15
61-866 Poznań**

IX KRAJOWE FORUM RYNOLOGICZNE

Warszawa, 7–8 grudnia 2012

KOMITET NAUKOWY

Przewodniczący – prof. dr hab. med. **ANTONI KRZESKI**

Członkowie:

- prof. dr hab. med. **W. Golusiński** (Poznań)
- prof. dr hab. med. **Elżbieta Hassman-Poznańska** (Białystok)
- prof. dr hab. med. **Dariusz Jurkiewicz** (Warszawa)
- prof. dr hab. med. **Andrzej Kukwa** (Warszawa)
- prof. dr hab. med. **Ryszard Kurzawa** (Rabka)
- prof. dr hab. med. **Marek Kulus** (Warszawa)
- prof. dr hab. med. **Maciej Misiołek** (Zabrze)
- prof. dr hab. med. **Marek Rogowski** (Białystok)
- prof. dr hab. med. **Jacek Składzień** (Kraków)
- prof. dr hab. med. **Czesław Stankiewicz** (Gdańsk)
- prof. dr hab. med. **Paweł Stręk** (Kraków)
- prof. dr hab. med. **Bożena Tarchalska** (Warszawa)
- dr hab. med. **Ewa Olszewska** (Białystok)
- dr hab. med. **Bożena Skotnicka** (Białystok)
- dr med. **Wojciech Kukwa** (Warszawa)

KIEROWNIK ORGANIZACYJNY – prof. dr hab. med. **ANTONI KRZESKI**

MIEJSCE OBRAD:

NOVOTEL AIRPORT, Warszawa, ul. 1 Sierpnia 1
tel. 22 846 77 07

IX KRAJOWE FORUM RYNOLOGICZNE

Warszawa, 7–8 grudnia 2012

ZAPROSZENI WYKŁADOWCY ZAGRANICZNI:

prof. **Peter A. Adamson** (Toronto, Kanada)

prof. **Cuneyt M. Alper** (Pittsburgh, USA)

prof. **Stacey Ishman** (Baltimore, USA)

prof. **Oliver Kaschke** (Berlin, Niemcy)

prof. **Piero Nicolai** (Brescia, Włochy)

prof. **Regina P. Walker** (Chicago, USA)

prof. **Theresa L. Whiteside** (Pittsburgh, USA)

prof. **Jan Vokurka** (Praga, Czechy)

RYNOLOGIA POLSKA

S T O W A R Z Y S Z E N I E

ARTIFEX RHINOLOGIAE POLONICAE

prof. Grzegorz **JANCZEWSKI** – Polska (2003)

prof. Eugene B. **KERN** – USA (2003)

prof. Valerie **LUND** – W. Brytania (2003)

prof. Heinz **STAMMBERGER** – Austria (2003)

prof. Benoît **LENGELÉ** – Belgia (2007)

dr John F. **PALLANCH** – USA (2007)

prof. Gilbert J. **NOLST TRENITÉ** – Holandia (2008)

prof. Maria **SIEMIONOW** – USA (2011)

RYNOLOGIA POLSKA

STOWARZYSZENIE

AMICUS RHINOLOGIAE POLONICAE

Laureaci ubiegłych lat

dr Bernard ARNOUX (Francja)
prof. Claus BACHERT (Belgia)
dr Timothy BEALE (W. Brytania)
prof. Manuel BERNAL-SPREKELSEN (Hiszpania)
prof. Ewa BERNATOWSKA (Polska)
prof. Stanisław BETLEJEWSKI (Polska)
prof. Stanisław BIEŃ (Polska)
prof. Paul van CAUWENBERGE (Belgia)
prof. Mieczysław CHMIELIK (Polska)
prof. Peter A.R. CLEMENT (Belgia)
dr Monika CZAPSKA (Polska)
dr Berrylin J. FERGUSON (USA)
dr Oren FRIEDMAN (USA)
dr Holger G. GASSNER (Niemcy)
prof. Philippe GEVAERT (Belgia)
prof. Wojciech GOLUSIŃSKI (Polska)
dr Iwona GROMEK (Polska)
prof. Elżbieta HASSMANN-POZNAŃSKA (Polska)
prof. Peter HWANG (USA)
prof. Dariusz JURKIEWICZ (Polska)
pani Małgorzata KOZŁOWSKA (Polska)
pani Zofia KUCÓWNA (Polska)
prof. Marek KULUS (Polska)
prof. Jerzy KRUSZEWSKI (Polska)
prof. Kurt LEDRACH (Szwajcaria)
dr Meron LEVITATS (USA)
dr Peter J.F.M. LOHUIS (Holandia)
dr Ian MACKAY (W. Brytania)
dr Andrzej MARCINKOWSKI (Polska)
prof. Thomas J. McDONALD (USA)
prof. Leslie MICHAELS (W. Brytania)
dr hab. Wojciech MIKULEWICZ (Polska)

prof. Piero NICOLAI (Włochy)
prof. Andrzej OBREBOWSKI (Polska)
dr Kerry D. OLSEN (USA)
prof. Metin ÖNERCI (Turcja)
prof. Wiktor OSIATYŃSKI (Polska)
dr hab. Ewa OSUCH-WÓJCIKIEWICZ (Polska)
dr John F. PALLANCH (USA)
prof. Pietro PALMA (Włochy)
dr James N. PALMER (USA)
prof. Ruby PAWANKAR (Japonia)
pani Elżbieta PENDERECKA (Polska)
prof. Gerhard RETTINGER (Niemcy)
dr Tadeusz ROHOZIŃSKI (Kanada)
dr Julian ROWE JONES (W. Brytania)
dr Glenis SCADDING (W. Brytania)
dr Daniel SIMMEN (Szwajcaria)
dr hab. Bożena SKOTNICKA (Polska)
prof. Carl SNYDERMAN (USA)
dr Antonio SOUSA VIEIRA (Portugalia)
prof. Czesław STANKIEWICZ (Polska)
prof. Eberhard STENNERT (Niemcy)
prof. Tomasz STRAHL (Polska)
prof. Andrzej SZCZEKLIK (Polska)
dr Zbigniew ŚWIERCZYŃSKI (Polska)
prof. Bożena TARCHALSKA (Polska)
prof. M. Eugene TARDY (USA)
dr Regan THOMAS (USA)
prof. Gilbert J. NOLST TRENITÉ (Holandia)
dr Hadé VUYK (Holandia)
dr Ewa WOYDYŁO-OSIATYŃSKA (Polska)
prof. Edward ZAWISZA (Polska)
prof. Thibaut van ZELE (Belgia)

oraz Firmy:

GlaxoSmithKline

medycyna praktyczna

RYNOLOGIA POLSKA

S T O W A R Z Y S Z E N I E

AMICUS RHINOLOGIAE POLONICAE 2012

otrzymają:

prof. Peter A. Adamson (Toronto, Kanada)

prof. Theresa L. Whiteside (Pittsburgh, USA)

prof. Cuneyt M. Alper (Pittsburgh, USA)

prof. Stacey Ishman (Baltimore, USA)

prof. Regina P. Walker (Chicago, USA)

prof. Jan Vokurka (Praga, Czechy)

Piątek – 7 grudnia 2012

- 8.15 OTWARCIE KONFERENCJI **sala plenarna**
- 8.45 WYKŁAD INAUGURACYJNY **sala plenarna**
– *Patofizjologia zespołu snu z bezdechami*
prof. Andrzej Kukwa (Warszawa)
- 9.30–11.00 **Sesja I** **sala plenarna**
- NOS W CIĄŻY**
moderator – prof. Bożena Tarchalska-Kryńska (Warszawa)
- *Nieżył nosa w ciąży: dlaczego powstaje i czemu może służyć?*
dr med. Mirosław Szczepański (Warszawa)
- *Zespoły rynologiczne u kobiet w ciąży*
prof. Jacek Składzień (Kraków)
- *Bezpieczeństwo stosowania leków w okresie ciąży*
prof. Bożena Tarchalska-Kryńska (Warszawa)
- 11.00–11.30 kawa/herbata

Piątek – 7 grudnia 2012

11.30–13.30 **Sesja II** sala plenarna

DUŻE PROBLEMY MAŁYCH PACJENTÓW

moderator – prof. Marek Kulus (Warszawa)

– *Teoria a praktyka w leczeniu górnych dróg oddechowych u dzieci*

prof. Marek Kulus (Warszawa)

– *Leki przeciwhistaminowe w leczeniu alergicznego nieżyty nosa*

dr Wioletta Zagórska (Warszawa)

– *Manifestacja alergii pokarmowej ze strony górnych dróg oddechowych*

dr med. Agnieszka Krauze (Warszawa)

– *Gruźlica nosogardła i uszu*

dr hab. Jerzy Ziołkowski (Warszawa)

– *Niebezpieczeństwa leczenia steroidami podawanymi miejscowo u dzieci*

dr med. Anna Zawadzka-Krajewska (Warszawa)

GRANT SZKOLENIOWY

13.30–14.30 obiad

Piątek – 7 grudnia 2012

14.30–16.30 **Sesja III** sala plenarna

CZTERY PORY ROKU W ŻYCIU PACJENTA Z ALERGIĄ

moderator – prof. Ryszard Kurzawa (Rabka)

– *Wiosna*

prof. Piotr Kuna (Łódź)

– *Lato*

dr med. Łukasz Błażowski (Jasło)

– *Jesień*

prof. Anna Bręborowicz (Poznań)

– *Zima*

prof. Rafał Pawliczak (Łódź)

GRANT SZKOLENIOWY

16.30–17.00 kawa/herbata

Piątek – 7 grudnia 2012

17.00–19.00 **Sesja IV** sala plenarna

WYKŁADY DLA KONESERÓW (część I)*

moderator – prof. Wojciech Golusiński (Poznań)

- *Immunotherapeutic strategies for head and neck cancer: does the immune system count?*
- *Strategia immunoterapii w rakach głowy i szyi*
prof. Theresa L. Whiteside (USA)

- *The science of beauty*
- *Nauka o pięknie*
prof. Peter A. Adamson (Kanada)

- *Which are the limits of endoscopic surgery in the management of benign lesions of the sinonasal tract?*
- *Ograniczenia chirurgii endoskopowej w leczeniu łagodnych guzów zatok przynosowych*
prof. Piero Nicolai (Włochy)

19.30 kolacja (spotkanie koleżeńskie)

---

* tłumaczenie symultaniczne

Sobota – 8 grudnia 2012

7.30–8.15

sala Conrad

Walne zebranie Członków Sekcji
Rynologii i Chirurgii Plastycznej Twarzy PTORL-ChGiS

8.30–10.30

Sesja V

sala Conrad

WYKŁADY DLA KONESERÓW (część II)*

moderator – prof. Paweł Stręk (Kraków)

– *Współczesne poglądy na leczenie chirurgiczne guzów
masywu szczękowo-sitowego*

prof. Wojciech Golusiński (Poznań)

– *The frontal sinus - how to manage the approach and keep it open?*

– *Zatoka czołowa – jak uzyskać dostęp i utrzymać go otwartym?*

prof. Oliver Kaschke (Niemcy)

– *From craniofacial resection to endonasal endoscopic approach*

– *Od resekcji czaszkowo-twarzowej do dostępów endoskopowych*

prof. Jan Vokurka (Czechy)

– *Complications in FESS - how to avoid it?*

– *Powikłania czynnościowej chirurgii endoskopowej*

zatok przynosowych – jak im zapobiegać?

prof. Oliver Kaschke (Niemcy)

* tłumaczenie simultaniczne

Sobota – 8 grudnia 2012

8.30–10.30

Sesja VI

sala Wigura

WSPÓŁCZESNA DIAGNOSTYKA MIKROBIOLOGICZNA

moderator – prof. Elżbieta Hassmann-Poznańska (Białystok)

– *Zasady racjonalnej antybiotykoterapii w chorobach górnych dróg oddechowych*

prof. Elżbieta Hassmann-Poznańska (Białystok)

– *Kiedy i jakie materiały pobierać do diagnostyki bakteriologicznej zakażeń górnych dróg oddechowych?*

dr med. Elżbieta Mazur (Lublin)

– *Wartość badań bakteriologicznych w diagnostyce i monitorowaniu zakażeń w otorynolaryngologii*

dr hab. Katarzyna Dzierżanowska-Fangrat (Warszawa)

– *Diagnostyka serologiczna zakażeń*

prof. Urszula Demkow (Warszawa)

– *Diagnostyka genetyczna wirusowych zakażeń górnych dróg oddechowych*

prof. Joanna Chorostowska-Wynimko (Warszawa)

10.30–11.00 kawa/herbata

Sobota – 8 grudnia 2012

11.00–13.00 **Sesja VII** sala Wigura

KONSULTACJE RYNOLOGICZNE

moderator – prof. Czesław Stankiewicz (Gdańsk)

konsultanci

– prof. Elżbieta Hassmann-Poznańska (Białystok)

– prof. Stanisław Biń (Kielce)

– prof. Maciej Misiołek (Zabrze)

– dr hab. Paweł Burduk (Bydgoszcz)

– ***Martwicze zapalenie tkanek twarzoczaszki (tzw. rak wodny)***

dr med. Jacek Kozakiewicz

dr Agata Gierlotka (Bytom)

– ***Złamanie kości twarzoczaszki***

dr Katarzyna Żyżyńska (Gdańsk)

– ***Ropień oczodołu jako następstwo złamania kości czołowej***

dr Krzysztof Stankiewicz (Elbląg)

Sobota – 8 grudnia 2012

sala Wigura

KONSULTACJE RYNOLOGICZNE cd.

- *Złamanie kości czołowej powikłane ropniem mózgu***
dr Katarzyna Żyżyńska (Gdańsk)
- *Jak leczyć zatokę szczękową całkowicie wypełnioną polipami?***
dr med. Piotr Winiarski
dr Aleksander Zwierz (Bydgoszcz)
- *Gruczolak monomorficzny nosa i zatok o charakterze nawrotowym***
dr med. Sławomir Piotrowski
dr Małgorzata Jurkiewicz-Łobodzińska (Gdynia)

13.00–14.00 obiad

Sobota – 8 grudnia 2012

14.00–16.00 **Sesja VIII** sala Wigura

TEMATY WOLNE

moderator – prof. Maciej Misiołek (Zabrze)

– *Rynologiczne i pozarynologiczne zastosowanie
rynometrii akustycznej*

dr med. Jolanta Gawlik

dr med. Zdzisław Wiśniowski (Kraków)

– *Przypadek niezdiagnozowanego pourazowego
ciała obcego w jamie nosa i zatocze szczękowej*

dr Adam Gałązka

dr med. Piotr Wójtowicz (Warszawa)

– *Czy w średniowieczu ludzie chorowali na zapalenie zatok?*

dr Iwona Teul (Szczecin)

– *Odontogenic fibromyxoma zatoki szczękowej*

dr Agnieszka Korkosz

dr med. Piotr Wójtowicz (Warszawa)

– *Współczesne trendy w operacji rynoplastycznej*

dr med. Michał Krawczyński (Łódź)

Sobota – 8 grudnia 2012

sala Wigura

TEMATY WOLNE cd.

- ***Niskoźróźnicowany rak podstawy czaszki naciekający zatoki sitowe, zatokę klinową, jamę nosa i zatokę szczękową***
dr Tomasz Szafarowski, dr med. Wojciech Kukwa,
dr Marcin Sirek, dr Andrzej Sobieraj (Warszawa)
- ***Diagnostyka i leczenie zatok w aspekcie leczenia implantologicznego***
dr med. Michał Michalik
dr Marcin Broda (Warszawa)
- ***Struniak nosogardła u pacjentki z ciężką postacią obturacyjnego zespołu podczas snu***
dr Joanna Radzikowska
dr med. Wojciech Kukwa (Warszawa)
- ***Zaawansowane techniki leczenia zabiegowego obturacyjnej postaci bezdechu śródseennego***
dr med. Michał Michalik, dr Marcin Broda (Warszawa)
- ***Powikłania zapalenia zatok przynosowych u pacjenta z triadą aspirynową***
dr Zuzanna Gronkiewicz, dr med. Piotr Wójtowicz
dr Andrzej Sobieraj (Warszawa)

Sobota – 8 grudnia 2012

15.30–17.00 **Sesja IX** sala Conrad

REMINISCENCJE z 10. ŚWIATOWEGO KONGRESU

nt. BEZDECHÓW SENNYCH (Rzym 2012)

moderator: dr med. Wojciech Kukwa (Warszawa)

– **Postępy w diagnostyce zespołu OBPS**

dr med. Karolina Dżaman (Warszawa)

– **Ogólnoustrojowe następstwa zespołu OBPS**

dr med. Marcin Straburzyński (Warszawa)

– **Nos a zespół OBPS**

dr med. Mariola Zagor (Warszawa)

– **Leczenie chirurgiczne zaburzeń oddychania podczas snu**

dr med. Tomasz Grochowski (Warszawa)